

Ovaj projekt financira
Europska unija

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZAŠTITE
OKOLIŠA I PRIRODE

SPUO Hrvatska
IPA 2010 projekt „Jačanje kapaciteta za provedbu strateške procjene utjecaja na okoliš (SPUO) na regionalnoj i lokalnoj razini“

Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u prostornom planiranju

Zagreb, lipanj 2014.

Svrha publikacije:

Ova publikacija prikazuje mogući pristup uključivanja postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u sektor prostornog planiranja. Budući da je izrada nove Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš u postupku, za dodatne informacije obratite se Ministarstvu zaštite okoliša i prirode.

Odricanje od odgovornosti:

Ova publikacija izrađena je uz pomoć Europske unije. Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost projektnog tima i ni na koji način se ne može smatrati da održava gledišta Europske unije.

Autori:

Ovaj dokument pripremljen je unutar projekta financiranog sredstvima Europske unije IPA 2010 „Jačanje kapaciteta za provedbu strateške procjene utjecaja na okoliš na regionalnoj i lokalnoj razini“, koji je uz Ministarstvo zaštite okoliša i prirode provodio konzorcij EPTISA Servicios de Ingeniería S.L. i Dvokut Ecro d.o.o. (SPUO Hrvatska tim).

Ispred SPUO Hrvatska tima tekst je izradio Klemen Strmšnik u suradnji s Matjažom Harmelom, Jiřijem Dušikom, Martinom Smutnýem i Konradom Kišom.

Autor slike na naslovnici: Jiří Dušík, voditelj projektnog tima

Za više informacija:

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode
Ulica Republike Austrije 14
HR-10000 Zagreb
Tel: +385 (0) 1 3717 111
Fax: +385 (0) 1 3717 149
Web portal: www.mzoip.hr

SADRŽAJ

1	UVOD	4
1.1	Svrha	4
2	PREGLED SUSTAVA PROSTORNOG UREĐENJA	5
2.1	Sustav prostornog uređenja	5
2.2	Glavni dokumenti prostornog uređenja, njihova struktura i odgovorna tijela	6
2.3	Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske	6
2.4	Prostorni planovi državne razine	6
2.4.1	Državni plan prostornog razvoja	6
2.4.2	Prostorni plan područja posebnih obilježja	7
2.4.3	Urbanistički plan uređenja državnog značaja	7
2.5	Prostorni planovi područne (regionalne) razine	8
2.5.1	Prostorni plan županije/Prostorni plan Grada Zagreba	8
2.5.2	Urbanistički plan uređenja županijskog značaja	9
2.6	Prostorni planovi lokalne razine	9
2.6.1	Prostorni plan uređenja grada, odnosno općine	9
2.6.2	Generalni urbanistički plan	10
2.6.3	Urbanistički plan uređenja	10
2.7	Očekivano područje primjene SPUO u sustavu prostornog uređenja	11
3	GLAVNE PREPORUKE	12
4	POVEZNICE IZMEĐU POSTUPAKA STRATEŠKE PROCJENE I PROSTORNOG PLANIRANJA	12
4.1	Standardni sadržaj prostornog plana	12
4.2	Standardni koraci postupka prostornog planiranja i strateške procjene	13
	UKRATKO O PROJEKTU SPUO HRVATSKA	16
	GLAVNI JAVNO DOSTUPNI MATERIJALI	16

1 UVOD

1.1 Svrha

Ove smjernice su rađene s ciljem osmišljavanja mogućeg pristupa uključivanja strateške procjene utjecaja na okoliš (u daljnjem tekstu: SPUO) u sektor prostornog planiranja.

Smjernice daju uvid u sustav prostornog uređenja u Republici Hrvatskoj i predlažu način povezivanja izrade dokumenata prostornog uređenja s provedbom postupka strateške procjene utjecaja na okoliš

Pri izradi smjernica korišteni su :

- Zakon o prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 153/13)
- Zakon o zaštiti okoliša („Narodne novine“, brojevi 80/13 i 153/13)
- Zakon o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 80/13)
- Nacrt Uredbe o strateškoj procjeni utjecaja strategije, plana i programa na okoliš (travanj 2014.)
- Zaključci s Drugog okruglog stola održanog u okviru SPUO Hrvatska projekta: Povezivanje prostornog uređenja i postupka SPUO (Zagreb, 9. – 10. rujna 2013.)
- Zaključci sa sastanka s predstavnicima Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja (Zagreb, 27. studenog 2013.)

2 PREGLED SUSTAVA PROSTORNOG UREĐENJA

2.1 Sustav prostornog uređenja

U Republici Hrvatskoj dvije su osnovne vrste dokumenata prostornog uređenja:

- strateški dokumenti prostornog uređenja: Strategija prostornog razvoja, Državni plan prostornog razvoja, prostorni planovi područja posebnih obilježja, prostorni planovi županija/Prostorni plan Grada Zagreba te prostorni planovi gradova, odnosno općina
- provedbeni dokumenti prostornog uređenja: urbanistički planovi uređenja državnog značaja, urbanistički planovi uređenja županijskog značaja, generalni urbanistički planovi i urbanistički planovi uređenja.

Sustav prostornog uređenja hijerarhijski je podijeljen:

- državna razina: Strategija prostornog razvoja, Državni plan prostornog razvoja, prostorni plan područja posebnih obilježja, urbanistički plan uređenja državnog značaja
- područna (regionalna) razina: prostorni plan županije/Prostorni plan Grada Zagreba i urbanistički plan uređenja županijskog značaja
- lokalna razina: prostorni plan uređenja grada, odnosno općina, generalni urbanistički plan i urbanistički plan uređenja.

Odgovornost za učinkoviti prostorni razvoj i prostorno planiranje u nadležnosti je Hrvatskog sabora i Vlade Republike Hrvatske. Tijela odgovorna za izradu i provedbu prostornih planova jesu:

- Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja na državnoj razini (stručne poslove prema zakonu provodi Hrvatski zavod za prostorni razvoj)
- stručno upravno tijelo odgovorno za prostorno uređenje županije ili Grada Zagreba na regionalnoj razini (stručne poslove prema zakonu provodi Zavod za prostorni razvoj županije/Zavod za prostorno uređenje Grada Zagreba)
- stručno upravno tijelo odgovorno za prostorno uređenje grada ili općine na lokalnoj razini.

U tijeku je uspostava informacijskog sustava za prostorno uređenje kao podrške za izradu, usvajanje, provedbu i nadzor svih prostornih planova.

Prostorni planovi imaju snagu i pravnu narav podzakonskog akta. Svi prostorni planovi nižih razina moraju se uskladiti s prostornim planovima više razine. Svi prostorni planovi za uže područje moraju se uskladiti s prostornim planom za šire područje na istoj razini. Prostorni planovi iste razine moraju se međusobno uskladiti.

Ukratko, postupak prostornog planiranja u velikoj je mjeri ujednačen na svim razinama prostornog uređenja. Stoga je moguće istodobno izraditi i usvojiti prostorne planove različitih razina dokle god su međusobno komplementarni i usklađeni. Može se izraditi jedan prostorni plan za dvije ili sve prostorne jedinice ako postoji poseban razlog (npr. projekt) za povezivanje dvaju susjednih prostornih planova na regionalnoj ili lokalnoj razini ili iz ekonomskih/vremenskih razloga. U tom se slučaju postupci uređenja i usvajanja moraju uskladiti za sve prostorne jedinice.

U nastavku su prikazani dokumenti prostornog uređenja i opisani glavni postupci pri izradi tih dokumenata.

2.2 Glavni dokumenti prostornog uređenja, njihova struktura i odgovorna tijela

2.3 Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske

Strategija prostornog razvoja temeljni je dokument za usmjeravanje prostornog razvoja na državnoj razini. Strategija ima za cilj postizanje ciljeva prostornog uređenja u skladu s općim gospodarskim, društvenim i kulturnim razvojem, potrebama i mogućnostima navedenim u drugim državnim razvojnim dokumentima (strategijama, planovima, programima itd.). Sukladno načelima prostornog uređenja određuje dugoročne zadaće prostornog razvoja, strateška usmjerenja razvoja djelatnosti u prostoru i polazišta za koordinaciju njihovih razvojnih mjera u prostoru. Prostorni planovi, sektorske strategije, planovi i drugi razvojni dokumenti s pojedinih gospodarskih i administrativnih područja i djelatnosti moraju biti ujednačeni sa Strategijom prostornog razvoja. Tijelo odgovorno za izradu i izmjenu Strategije prostornog razvoja jest ministarstvo odgovorno za sektor prostornog uređenja.

Strategija prostornog razvoja sadrži osobito:

- polazišta prostornog razvoja na temelju prirodnih, gospodarskih, društvenih, kulturnih i okolišnih uvjeta
- osnovu i organizaciju prostornog razvoja sa smjernicama i prioritetima za postizanje ciljeva prostornog razvoja u funkciji zaštite prostora, očuvanja i unapređenja okoliša
- razvoj prostornih sustava sa smjernicama prostornog razvoja na regionalnoj i lokalnoj razini, osobito razvoja naselja, javne infrastrukture i zaštitu krajobraznih vrijednosti
- mjere zaštite okoliša na temelju Strategije održivog razvitka Republike Hrvatske.

U skladu s hrvatskim zakonodavstvom, Strategija prostornog razvoja zahtijeva provedbu postupka SPUO. Izmjene i dopune Strategije prostornog razvoja zahtijevale bi provođenje SPUO samo u slučaju kad bi se postupkom ocjene o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš utvrdili novi zahvati za koje bi trebalo provesti postupak procjene utjecaja na okoliš, zatim ukoliko utječu na ekološku mrežu (Natura 2000) ili imaju neki drugi značajan utjecaj. Budući da je Strategija dokument strateškog karaktera revizija Strategije je malo vjerojatna.

2.4 Prostorni planovi državne razine

Prostorni planovi državne razine jesu Državni plan prostornog razvoja, prostorni planovi područja posebnih obilježja koji su propisani posebnim zakonom (npr. prostorni planovi za nacionalne parkove ili parkove prirode), kao i prostorni planovi područja posebnih obilježja čije je usvajanje propisano Državnim planom prostornog razvoja i urbanistički planovi uređenja na izdvojenim građevinskim područjima izvan naselja za gospodarsku i/ili javnu namjenu državnog značaja (u daljnjem tekstu: urbanistički plan uređenja državnog značaja).

2.4.1 Državni plan prostornog razvoja

Državni plan prostornog razvoja primjenjuje se na područje Republike Hrvatske. On određuje:

- osobito vrijedno zemljište namijenjeno poljoprivredi
- zemljište namijenjeno šumi i šumsko zemljište državnog značaja
- koridore infrastrukture državnog značaja
- zone namijenjene istraživanju i eksploataciji mineralnih sirovina
- područja posebne namjene
- granice područja za koje se donosi prostorni plan područja posebnih obilježja čija je obveza donošenja propisana tim planom
- izdvojena građevinska područja izvan naselja za gospodarsku i javnu namjenu državnog značaja
- površine drugih namjena državnog značaja određene uredbom iz članka 56. stavka 2. Zakona o prostornom uređenju.

Također propisuje:

- uvjete provedbe zahvata u prostoru za građevine državnog značaja
- uvjete provedbe zahvata u prostoru državnog značaja koji se prema posebnim propisima koji uređuju gradnju ne smatraju građenjem
- obvezu donošenja prostornog plana područja posebnih obilježja ako za to postoji potreba
- smjernice za izradu urbanističkih planova uređenja na izdvojenim građevinskim područjima izvan naselja za gospodarsku namjenu državnog značaja.

U skladu s hrvatskim zakonodavstvom, Državni plan prostornog razvoja zahtijeva provedbu postupka SPUO. Njegove izmjene i dopune zahtijevaju provedbu postupka SPUO samo u slučaju kada bi se postupkom ocjene o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš utvrdili novi zahvati za koje bi bilo potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš, ukoliko utječu na ekološku mrežu (Natura 2000) ili imaju neki drugi značajan utjecaj.

2.4.2 Prostorni plan područja posebnih obilježja

Prostorni plan područja posebnih obilježja obavezan je za nacionalne parkove i parkove prirode, kao i druga područja posebnih obilježja za koje je usvajanje prostornih planova područja posebnih obilježja propisano Državnim planom prostornog razvoja. Izrađuje se i donosi ovisno o posebnostima prirodnih, kulturno-povijesnih, gospodarskih i/ili drugih obilježja, odnosno zahtijeva određenog prostora. Određuje obvezu donošenja urbanističkog plana uređenja državnog značaja i njegov obuhvat. Također propisuje:

- mjere za unapređenje i zaštitu prirode, kulturnih dobara i drugih vrijednosti područja
- uvjete provedbe svih zahvata u prostoru planiranih na području za koje se ne donosi urbanistički plan uređenja
- smjernice za izradu urbanističkih planova uređenja.

Prostorni plan područja posebnih obilježja također sadrži:

- temeljnu organizaciju i razgraničenje prostora područja prema namjeni, uključujući i građevinsko područje naselja i izdvojeni dio građevinskog područja naselja ako takvo postoji
- razmještaj funkcija od važnosti za upravljanje područjem
- sustav infrastrukture i građevina javne i društvene namjene
- mjere korištenja, uređenja i zaštite tog područja s prioritarnim aktivnostima.

U skladu s hrvatskim zakonodavstvom, svi prostorni planovi područja posebnih obilježja zahtijevaju provedbu postupka SPUO. Izmjene i dopune tih dokumenata zahtijevaju provedbu postupka SPUO samo u slučaju kada bi se postupkom ocjene o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš utvrdili novi zahvati za koje bi bilo potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš, ukoliko utječu na ekološku mrežu (Natura 2000) ili imaju neki drugi značajan utjecaj.

2.4.3 Urbanistički plan uređenja državnog značaja

Urbanistički plan uređenja državnog značaja obavezan je za sva područja definirana Državnim planom prostornog razvoja. Propisuje uvjete provedbe svih zahvata u prostoru unutar svog obuhvata i uvjete provedbe infrastrukture izvan područja koja se gradi radi zadovoljenja potreba područja iz plana. Urbanistički plan uređenja državnog značaja obavezno sadrži:

- detaljnu podjelu područja na posebne prostorne cjeline s obzirom na njihovu namjenu
- prikaz građevnih čestica namijenjenih za građenje, odnosno uređenje površina javne namjene
- druge detaljne uvjete korištenja i uređenja prostora te građenja građevina.

2.5 Prostorni planovi područne (regionalne) razine

Prostorni planovi na područnoj (regionalnoj) razini jesu prostorni plan županije i Prostorni plan Grada Zagreba, kao i urbanistički plan uređenja na izdvojenim građevinskim područjima izvan naselja za gospodarsku i javnu namjenu državnog značaja (u daljnjem tekstu: urbanistički plan uređenja županijskog značaja).

2.5.1 Prostorni plan županije/Prostorni plan Grada Zagreba

Prostorni plan županije obavezan je za sve županije i određuje:

- vrijedno obradivo poljoprivredno zemljište
- koridore infrastrukture županijskog značaja
- izdvojena građevinska područja izvan naselja za gospodarsku namjenu županijskog značaja
- površine drugih namjena županijskog značaja određene uredbom iz članka 56. stavka 2. Zakona o prostornom uređenju.

Također propisuje:

- uvjete provedbe zahvata u prostoru za javne, društvene i druge građevine područnog (regionalnog) značaja
- uvjete provedbe zahvata u prostoru područnog (regionalnog) značaja koji se prema posebnim propisima koji uređuju gradnju ne smatraju građenjem
- smjernice za izradu urbanističkih planova uređenja na izdvojenim građevinskim područjima izvan naselja za gospodarsku namjenu područnog (regionalnog) značaja.

Prostorni plan Grada Zagreba određuje:

- zemljište namijenjeno šumi i šumsko zemljište značajno za Grad Zagreb
- koridore infrastrukture značajne za Grad Zagreb
- građevinsko područje naselja, izdvojeno građevinsko područje izvan naselja i izdvojeni dio građevinskog područja naselja
- neizgrađeni dio građevinskog područja naselja, izdvojenog građevinskog područja izvan naselja i izdvojenog dijela građevinskog područja naselja, za koje se ne donosi generalni urbanistički plan te neuređeni dio tih područja
- dio građevinskog područja naselja, izdvojenog građevinskog područja izvan naselja i izdvojenog dijela građevinskog područja naselja, za koje se ne donosi generalni urbanistički plan, planiran za urbanu preobrazbu i urbanu sanaciju
- obuhvat i područje primjene generalnog urbanističkog plana
- obuhvat i područje primjene urbanističkih planova uređenja koji se donose za građevinska područja naselja i izdvojena građevinska područja izvan naselja za koje se ne donosi generalni urbanistički plan.

Također propisuje:

- uvjete provedbe zahvata u prostoru za javne, društvene i druge građevine područnog (regionalnog) značaja
- uvjete provedbe zahvata u prostoru regionalnog značaja koji se prema posebnim propisima koji uređuju gradnju ne smatraju građenjem
- uvjete provedbe svih zahvata u izdvojenim građevinskim područjima izvan naselja uz izuzeće područja državnog značaja
- uvjete provedbe svih zahvata u prostoru u dijelu građevinskog područja naselja i dijelovima izdvojenog građevinskog područja izvan naselja koji određuje Grad Zagreb, a za koje se ne donosi generalni urbanistički plan ili urbanistički plan uređenja, kao ni za izdvojene dijelove građevinskih područja naselja

- smjernice za izradu urbanističkih planova uređenja građevinskih područja naselja i izdvojenih građevinskih područja izvan naselja, a za koje se ne donosi generalni urbanistički plan.

U skladu s hrvatskim zakonodavstvom svi prostorni planovi županija/Prostorni plan Grada Zagreba zahtijevaju provedbu postupka SPUO. Izmjene i dopune tih dokumenata prostornog uređenja zahtijevaju provedbu postupka SPUO samo u slučaju kada bi se postupkom ocjene o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš utvrdili novi zahvati za koje bi bilo potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš, ukoliko utječu na ekološku mrežu (Natura 2000) ili imaju neki drugi značajan utjecaj.

2.5.2 Urbanistički plan uređenja županijskog značaja

Urbanistički plan uređenja županijskog značaja obavezan je za sva područja definirana prostornim planovima županija/Prostornim planom Grada Zagreba. Propisuje uvjete provedbe svih zahvata u prostoru unutar svog obuhvata i uvjete provedbe infrastrukture izvan područja koja se grade kako bi se zadovoljile potrebe područja iz plana. Urbanistički plan uređenja županijskog značaja obavezno sadrži:

- detaljnu podjelu područja na posebne prostorne cjeline s obzirom na njihovu namjenu
- prikaz građevnih čestica namijenjenih za građenje, odnosno uređenje površina javne namjene
- druge detaljne uvjete korištenja i uređenja prostora te građenja građevina.

2.6 Prostorni planovi lokalne razine

Prostorni planovi na lokalnoj razini jesu prostorni plan uređenja grada, odnosno općine, generalni urbanistički plan i urbanistički plan uređenja.

2.6.1 Prostorni plan uređenja grada, odnosno općine

Prostorni planovi uređenja gradova, odnosno općina obavezni su za sve gradove i općine te određuju:

- građevinsko područje naselja, izdvojeno građevinsko područje izvan naselja i izdvojeni dio građevinskog područja naselja
- neizgrađeni dio građevinskog područja naselja, izdvojenog građevinskog područja izvan naselja i izdvojenog dijela građevinskog područja naselja za koje se ne donosi generalni urbanistički plan te neuređeni dio tih područja
- dio građevinskog područja naselja, izdvojenog građevinskog područja izvan naselja i izdvojenog dijela građevinskog područja naselja, za koje se ne donosi generalni urbanistički plan, planiran za urbanu preobrazbu i urbanu sanaciju
- obuhvat i područje primjene generalnog urbanističkog plana
- obuhvat i područje primjene urbanističkih planova uređenja koji se donose za građevinska područja naselja i izdvojena građevinska područja izvan naselja koje određuje grad, odnosno općina, a za koje se ne donosi generalni urbanistički plan
- koridore infrastrukture značajne za grad ili općinu.

Također propisuje:

- uvjete provedbe svih zahvata u prostoru izvan građevinskih područja, osim zahvata državnog i županijskog značaja
- uvjete provedbe svih zahvata u prostoru u dijelu građevinskog područja naselja i dijelovima izdvojenog građevinskog područja izvan naselja koji određuje grad ili općina, a za koje se ne donosi generalni urbanistički plan ili urbanistički plan uređenja, kao ni za izdvojena građevinska područja naselja
- smjernice za izradu urbanističkih planova uređenja građevinskih područja naselja i izdvojenih građevinskih područja izvan naselja, a za koje se ne donosi generalni urbanistički plan.

Prostorni plan uređenja grada, odnosno općine može za dijelove građevinskog područja, za koje se obvezno donosi urbanistički plan uređenja, propisivati uvjete provedbe zahvata u prostoru s detaljnošću propisanom za urbanistički plan uređenja.

U skladu s hrvatskim zakonodavstvom, za prostorne planove velikih gradova (tj. gradova koji su središta županije i gradova sa više od 35.000 stanovnika) uvijek treba provesti postupak SPUO. Izmjene i dopune tih dokumenata prostornog uređenja zahtijevaju provedbu postupka SPUO samo u slučaju ako se postupkom ocjene o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš utvrde novi zahvati za koje bi bilo potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš, ukoliko utječu na ekološku mrežu (Natura 2000) ili imaju neki drugi značajan utjecaj.

2.6.2 Generalni urbanistički plan

Generalni urbanistički planovi obvezni su za građevinska područja naselja i izdvojena građevinska područja izvan naselja središnjeg naselja velikog grada. Određuju:

- neizgrađeni dio građevinskog područja naselja i izdvojenog građevinskog područja izvan naselja za koje se donosi generalni urbanistički plan te neuređeni dio tih područja
- dio građevinskog područja naselja i izdvojenog građevinskog područja izvan naselja koji su planirani za urbanu preobrazbu i urbanu sanaciju
- obuhvat i područje primjene urbanističkih planova uređenja koji se donose za građevinska područja naselja i izdvojena građevinska područja izvan naselja koja određuje grad, odnosno općina.

Također propisuje:

- uvjete provedbe svih zahvata u prostoru unutar dijela svog obuhvata i područja za koja se ne donosi urbanistički plan uređenja
- smjernice za izradu urbanističkih planova uređenja određenih generalnim urbanističkim planom.

Generalni urbanistički plan može za dijelove građevinskog područja naselja, za koje se obvezno donosi urbanistički plan uređenja, propisivati uvjete provedbe zahvata u prostoru s detaljnošću propisanom za urbanistički plan uređenja.

Generalni urbanistički planovi ili njihove izmjene i dopune možda bi zahtijevali provođenje postupka SPUO u razdoblju do provedbe postupka SPUO za prostorne planove županije ili prostorne planove gradova, odnosno općina, ako se njima uvode novi zahvati za koje je prema zakonu obvezna provedba postupka procjene utjecaja na okoliš ili ako se ocjenom o potrebi procjene utjecaja na okoliš utvrdi utjecaj na ekološku mrežu (Natura 2000).

Nakon što se ti zahvati propisno obrade u strateškim studijama utjecaja na okoliš za prostorne planove županija ili prostorne planove gradova, odnosno općina, SPUO ne bi trebalo biti potrebno provoditi za ovaj dokument prostornog uređenja. Međutim, postupci ocjene o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš moraju se provesti kako bi se u potpunosti isključila mogućnost potrebe za provođenjem postupka SPUO.

2.6.3 Urbanistički plan uređenja

Urbanistički planovi uređenja obvezni su za neuređene dijelove građevinskog područja naselja i za izgrađene dijelove tih područja planiranih za urbanu preobrazbu ili urbanu sanaciju.

Urbanistički plan uređenja propisuje uvjete provedbe svih zahvata u prostoru unutar svog obuhvata i područja primjene. Obvezno sadrži:

- detaljnu podjelu područja na posebne prostorne cjeline s obzirom na njihovu namjenu
- prikaz građevnih čestica namijenjenih za građenje, odnosno uređenje površina javne namjene
- druge detaljne uvjete korištenja i uređenja prostora te građenja građevina.

Za urbanističke planove uređenja ili njihove izmjene i dopune vrlo vjerojatno neće trebati provoditi postupak SPUO. Postupak SPUO bi trebalo provesti jedino u slučaju kada se tim planovima planiraju zahvati za koje je prema zakonu obvezna provedba postupka procjene utjecaja na okoliš ili ako se ocjenom o potrebi procjene utjecaja na okoliš utvrdi utjecaj na ekološku mrežu (Natura 2000) i ako za planove, koji su osnova za pripremu urbanističkih planova nije bila provedena SPUO.

2.7 Očekivano područje primjene SPUO u sustavu prostornog uređenja

Na temelju provedene analize dokumenata prostornog uređenja može se zaključiti slijedeće:

Dokument prostornog uređenja	Učestalost izrade ili izmjene i dopune	Broj planova u pet godina	Minimalan i maksimalan broj postupaka (o)SPUO
Strategija prostornog razvoja Republike Hrvatske		1	1 SPUO
Državni plan prostornog razvoja		1	1 SPUO
Prostorni plan područja posebnih obilježja	U prosjeku revizija svakih pet do deset godina	19	19 SPUO
Urbanistički plan uređenja državnog značaja	Nepoznato	Nepoznato	Nepoznato
Prostorni plan županije/Prostorni plan Grada Zagreba	Novi plan priprema se svakih 15 godina. Moguća revizija jednom godišnje, no u prosjeku revizija svakih pet godina.	21 revidiranih planova 100 izmjena	100 ocjena o potrebi procjene utjecaja na okoliš 21 – 100 SPUO
Urbanistički plan uređenja županijskog značaja	Nepoznato	Nepoznato	Nepoznato
Prostorni plan uređenja grada, odnosno općine	Novi plan priprema se svakih 15 godina. Moguća revizija jednom godišnje, no u prosjeku revizija svakih tri do pet godina.	20 velikih gradova, 126 gradova, 429 općina: revidirano i mnoge druge izmjene	555 ocjena o potrebi procjene utjecaja na okoliš 20 – 555 SPUO
Generalni urbanistički plan	Pripremaju se barem jednom svakih 15 godina nakon izrade novoga prostornog plana uređenja velikih gradova. U prosjeku revizija svakih pet godina.	20 velikih gradova	20 – 50 ocjena o potrebi procjene utjecaj na okoliš
Urbanistički plan uređenja	Pripremaju se jednom u razdoblju odobrenja novoga prostornog plana uređenja velikoga grada, grada i općine. Rijetke revizije.	20 velikih gradova, 126 gradova, 429 općina: revidirano i mnoge druge izmjene	555 ocjena o potrebi procjene utjecaja na okoliš 20 – 555 SPUO
OČEKIVANI BROJ ZA 5 GODINA	Ocjena o potrebi procjene utjecaja na okoliš: otprilike 1300 – 1500 ocjena Postupci SPUO: Minimum: otprilike 60 SPUO Maksimum: do 1300 SPUO		

3 GLAVNE PREPORUKE

Prethodna analiza pokazuje da se u sljedećih pet godina (2014. – 2019.) može očekivati otprilike 1300 – 1500 postupaka ocjene o potrebi strateške procjene utjecaja na okoliš te minimalno 60 do maksimalno 1300 SPUO.

To je vrlo veliko opterećenje za nadležna tijela. Da bi se osiguralo jednostavno upravljanje sustavom SPUO za prostorno uređenje, sljedeće su preporuke upućene tijelima uključenima u prostorno uređenje:

1. Počnite se odnositi prema SPUO kao novoj neizbježnoj dimenziji prostornog uređenja i upotrijebite je za poboljšanje predloženih planova. Nemojte izbjegavati SPUO. U suprotnom biste kasnije mogli naići na probleme s mogućim osporavanjima valjanosti vaših prostornih planova.
2. Provedite SPUO za sve buduće državne Strategije prostornog razvoja i sve prostorne planove izrađene i usvojene na državnoj i područnoj (regionalnoj) razini.
3. Vrlo je važno provesti SPUO za izmjene i dopune prostornih planova svih županija. Preporučuje se da se u SPUO također obuhvate utjecaji svih planom predloženih ali ne realiziranih zahvata. Takva će primjena SPUO omogućiti optimalno korištenje teritorija i rješavanje mogućih važnih kumulativnih utjecaja. Takvim će se pristupom smanjiti potreba za mogućih 1000 SPUO za planove na lokalnoj razini
4. Uključite SPUO u različite korake postupka prostornog planiranja, počevši od početnih koraka i povećanja suradnje između izrađivača plana i ovlaštenika. Neka vam preporuke navedene u četvrtom poglavlju budu smjernice za način na koji to možete učiniti.
5. Procijenite korisnost naučenih lekcija i redovito pružajte povratne informacije o učinkovitosti i mogućnostima poboljšanja sustava SPUO Ministarstvu zaštite okoliša i prirode.

4 POVEZNICE IZMEĐU POSTUPAKA STRATEŠKE PROCJENE I PROSTORNOG PLANIRANJA

4.1 Standardni sadržaj prostornog plana

Svi prostorni planovi moraju sadržavati tekstualni i grafički dio:

- Tekstualni dio podrazumijeva pravne norme kojima se propisuju uvjeti provedbe zahvata u prostoru i propisuju smjernice za izradu prostornih planova nižih razina, kao i mjere za urbanu sanaciju, ukoliko su potrebne.
- Grafički dio sastoji se od kartografskih prikaza koji su utvrđeni i definirani tekstualnim dijelom prostornog plana.

Radi propisivanja uvjeta provedbe zahtjeva u prostoru prostorni planovi, ovisno o njihovoj razini i obuhvatu, sadrže ili propisuju:

- prostorne pokazatelje
- prostorne standarde
- kartografske prikaze namjene prostora, površina odnosno zemljišta te infrastrukturnih koridora
- uvjete važne za provedbu prostornog plana
- razinu uređenosti naselja
- mjere zaštite okoliša
- zahtjeve zaštite prirode, kulturne baštine i drugih zaštićenih vrijednosti

- druge potrebne tekstualne i grafičke dijelove kojima se propisuju uvjeti provedbe zahvata u prostoru
- uvjete i pravila u skladu prema kojima se provedba zahvata određuje pod utvrđenim lokacijskim uvjetima.

4.2 Standardni koraci postupka prostornog planiranja i strateške procjene

BR.	KORACI U POSTUPKU PROSTORNOG PLANIRANJA	KORACI U POSTUPKU SPUO	PROCJENA POTREBNIH DANA (SPUO) ¹	PRAKTIČNI SAVJETI
1.	SEKTORSKE STUDIJE	PREGLED STRATEŠKIH STUDIJA ZA RELEVANTNE SPP	???	<p>Potaknite provedbu SPUO za sve sektorske strategije, programe i planove koji predlažu razvojne zahvate uključene u prostorne planove.</p> <p>U idealnim slučajevima, u svim pripremnim sektorskim studijama za prostorno uređenje razmatrali bi se okolišni problemi kao da se za njih već provodi postupak SPUO. To bi osiguralo podatke koji se kasnije mogu koristiti u postupku SPUO i izradi strateških studija.</p> <p>Prikupite informacije iz svih relevantnih SPUO i razmotrite koje bi sve preporuke iz njih mogle biti primjenjive u vašoj SPUO.</p>
2.	NACRT ODLUKE O IZRADI PROSTORNOG PLANA / NACRT ODLUKE O IZRADI IZMJENA I DOPUNA PROSTORNOG PLANA	UPIT O POTREBI SPUO ILI OCJENI O POTREBI SPUO U SKLADU SA ZOZO, ČL. 66. ST. 1. + OCJENA O POTREBI STRATEŠKE PROCJENE I OCJENA PRIHVATLJIVOSTI ZA EKOLOŠKU MREŽU	90	<p>!!!</p> <p>Ovaj bi korak mogao oduzeti više vremena od predviđenog. Započnite ga što je prije moguće.</p> <p>Ukoliko ste sigurni da će se morati provesti postupak SPUO, preskočite ocjenu o potrebi strateške procjene, informirajte ministarstvo nadležno za zaštitu okoliša odnosno nadležno upravno tijelo u županiji o započinjanju postupka SPUO i provedite postupak ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu.</p>
3.	ODLUKA O IZRADI PROSTORNOG PLANA	ODLUKA O ZAPOČINJANJU POSTUPKA STRATEŠKE PROCJENE	30	Odluku o započinjanju postupka SPUO treba donijeti istodobno s odlukom o izradi prostornog plana.
4.	IMENOVANJE ODGOVORNOG VODITELJA IZRADE NACRTA PRIJEDLOGA PROSTORNOG PLANA	ODABIR OVLAŠTENIKA	60	<p>Počnite s odabirom čim utvrdite da je potrebno provesti SPUO.</p> <p>U projektnom zadatku za izrađivača plana i ovlaštenika trebalo bi definirati i obvezu razmjene</p>

¹ Procjena potrebnih dana kombinacija je iskustva SPUO projektnog tima i zakonskih obveza.

BR.	KORACI U POSTUPKU PROSTORNOG PLANIRANJA	KORACI U POSTUPKU SPUO	PROCJENA POTREBNIH DANA (SPUO) ¹	PRAKTIČNI SAVJETI
				informacija te međusobne suradnje.
5.	ZAHTJEVI ZA IZRADU PROSTORNOG PLANA a. Priprema poziva za dostavu zahtjeva b. Priprema zahtjeva	ODREĐIVANJE SADRŽAJA STRATEŠKE STUDIJE a. Zahtjev za davanje mišljenja o sadržaju strateške studije b. Konzultacije o sadržaju strateške studije c. Razmatranje mišljenja i prijedloga javnosti d. Odluka o sadržaju strateške studije + IMENOVANJE POVJERENSTVA	5 + 30 + 5	<p>Povežite ovaj korak u postupku SPUO s internom analizom informacija koje ste prikupili prilikom ispunjavanja zahtjeva za izradu prostornog plana kako biste mogli odrediti moguća varijantna rješenja i ključna pitanja na koja treba obratiti pozornost kako pri izradi plana, tako i pri izradi strateške studije.</p> <p>Ukoliko ste već odabrali ovlaštenika, uključite ga u postupak konzultacija kao pomoć pri prikupljanju i analizi dobivenih informacija.</p>
6.	PRIJEDLOG PROSTORNOG PLANA I USKLAĐIVANJE PROSTORNOG PLANA SA ZAHTJEVIMA SPUO	IZRADA STRATEŠKE STUDIJE i i RAD POVJERENSTVA	45 + 30 + 15	<p>Povežite izradu stratešku studiju s izradom prijedloga prostornog plana.</p> <p>U SPUO usmjerite se samo na važna pitanja koja su ključna za predmetni plan i koristite ih kod usporedbe varijantnih rješenja predloženih aktivnosti.</p> <p>Odvojite dovoljno vremena kako bi se SPUO provela kvalitetno. Kvalitetna strateška procjena zahtijeva vrijeme za mjerodavne studije i konzultacije s izrađivačima plana.</p> <p>Organizirajte redovne sastanke na kojima će planeri i ovlaštenici izvještavati o svojim saznanjima i preporukama za izradu nacrtu plana. Osigurajte da se strateškom procjenom razmotre svi prijedlozi plana i obradi njihov kumulativni utjecaj.</p> <p>Kada bi se moglo pokazati korisnim, neformalno se savjetujte s relevantnim nadležnim tijelima i članovima povjerenstva.</p>
7.	JAVNA RASPRAVA	JAVNA RASPRAVA	30	<p>Organizirajte postupak javne rasprave. Javno izlaganje će vam pomoći dobiti komentare relevantnih institucija i javnosti o tome kako poboljšati plan.</p> <p>Jasno i kratko predstavite planske prijedloge i pridružene rezultate strateške studije široj javnosti.</p>
8.	KONAČNI PRIJEDLOG	DOSTAVA DOKUMENTACIJE ZA	15	Pripremite jasne odgovore na

BR.	KORACI U POSTUPKU PROSTORNOG PLANIRANJA	KORACI U POSTUPKU SPUO	PROCJENA POTREBNIH DANA (SPUO) ¹	PRAKTIČNI SAVJETI
	PROSTORNOG PLANA S PROGRAMOM PRAĆENJA STANJA OKOLIŠA I EKOLOŠKE MREŽE	MIŠLJENJE MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA ZAŠTITU OKOLIŠA ODNOSNO NADLEŽNOG UPRAVNOG TIJELA ZA ZAŠTITU OKOLIŠA U ŽUPANIJU O PROVEDENOM POSTUPKU SPUO (prema potrebi uključuje i pripremu dokumentacije za MIŠLJENJE MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA ZAŠTITU PRIRODE O PRIHVATLJIVOSTI PROSTORNOG PLANA ZA EKOLOŠKU MREŽU)		prikupljene komentare - za svaki komentar navedite je li relevantan i na koji način je uzet u obzir u prostornom planu ili strateškoj studiji te koje su promjene (ukoliko ih je bilo) unesene u prostorni plan/stratešku studiju).
9.	MIŠLJENJE ZAVODA ZA PROSTORNO UREĐENJE ŽUPANIJE ILI SUGLASNOST MINISTARSTVA	MIŠLJENJE MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA ZAŠTITU OKOLIŠA ODNOSNO NADLEŽNOG UPRAVNOG TIJELA ZA ZAŠTITU OKOLIŠA U ŽUPANIJU O PROVEDENOM POSTUPKU SPUO (prema potrebi uključuje i MIŠLJENJE MINISTARSTVA NADLEŽNOG ZA ZAŠTITU PRIRODE O PRIHVATLJIVOSTI PROSTORNOG PLANA ZA EKOLOŠKU MREŽU)	60	!!! Ovaj korak može trajati dulje od predviđenog. Započnite što ranije.
10.	USVAJANJE PROSTORNOG PLANA	/	/	
11.	/	IZVJEŠĆE O PROVEDENOJ STRATEŠKOJ PROCJENI	30	Iskoristite vrijeme potrebno za donošenje odluke o predloženom prostornom planu za pripremu izvješća.

UKRATKO O PROJEKTU SPUO HRVATSKA

Projekt je proveden u skladu s Direktivom 2001/42/EC o procjeni učinka pojedinih planova i programa na okoliš.

Svrha projekta bila je ojačati kapacitete za provedbu postupaka strateške procjene utjecaja na okoliš u Republici Hrvatskoj na regionalnoj i lokalnoj razini.

Aktivnosti i rezultati

Komponenta 1

- analizirana je transpozicija SPUO Direktive u Hrvatskoj
- analiziran je institucionalni okvir i postojeći kapaciteti za provedbu postupaka SPUO u Hrvatskoj te su isti uspoređeni s institucionalnim okvirom u drugim državama članicama Europske unije

Komponenta projekta 2

- provedena je obuka grupe od 10 SPUO trenera iz Ministarstva zaštite okoliša i prirode i izrađen priručnik za obuku SPUO trenera
- održano je 42 dana treninga za više od 700 službenika relevantnih tijela, SPUO ovlaštenika i nevladinih udruga koji će biti uključeni u provedbu postupka SPUO na državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini

Komponenta projekta 3

- izrađena su tri SPUO proceduralna priručnika za državnu, regionalnu i lokalnu razinu
- izrađena su tri metodološka priručnika
- izrađeno je trinaest priručnika za primjenu postupka SPUO pri planiranju u pojedinim područjima

Projekt je započeo 23. listopada 2012. i trajao je 20 mjeseci. Vrijednost projekta iznosila je 1.075.250 €, od čega je 10%, odnosno 107.525 €, iznos nacionalnog sufinanciranja.

GLAVNI JAVNO DOSTUPNI MATERIJALI

- Priručnik za provedbu strateške procjene utjecaja na okoliš na državnoj razini
- Priručnik za provedbu strateške procjene utjecaja na okoliš na područnoj (regionalnoj) razini
- Priručnik za provedbu strateške procjene utjecaja na okoliš na lokalnoj razini
- Opće metodološke preporuke za izradu strateških studija
- Smjernice za ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu
- Smjernice za primjenu pogodnih alata za analizu
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u prostornom planiranju
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u regionalnom razvoju
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u gospodarenju otpadom
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u vodnom gospodarstvu
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u poljoprivredi
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u šumarstvu
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u ribarstvu
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u energetici
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u industriji
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u rudarstvu
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u prometu
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u elektroničkim komunikacijama
- Smjernice za primjenu postupka strateške procjene utjecaja na okoliš u turizmu

SPUO HRVATSKA

Projekt financiran sredstvima Europske unije

IPA 2010 „Jačanje kapaciteta za provedbu strateške procjene utjecaja na okoliš na regionalnoj i lokalnoj razini“

Projekt je financirala
Europska unija

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO ZAŠTITE
OKOLIŠA I PRIRODE